

Korošec.

Gospodarski in političen list za koroške Slovence.

Izhaja vsako drugo soboto

v Kranju (tiska Iv. Pr. Lampret; izdaja konsorcij „Gorenjca“; odgovorni urednik Lavoslav Mikus)

Velja za celo leto 4 K in se plačujejo naročnina in inserati naprej. Vsi rokopisi, pisma in druge pošiljke naj se pošiljajo na uredništvo in upravištvo „Korošca“ v Kranju. Rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plačuje za enostopno petletno vrsto za enkrat 12 v, za dvakrat 18 v, za trikrat 24 v, za večkrat po dogovoru.

Posamezne številke stanejo 10 vln.

Štev. 9.

V Celovcu, v soboto, dne 3. aprila 1909.

Leto II.

Vsem svojim cenjenim naročnikom, dopisnikom in prijateljem želimo vesele velikonočne praznike. Uredništvo in upravištvo.

Slovenski napredek pri deželnozborskih volitvah na Koroškem.

«Mi napredujemo», tako kličemo lahko svojim nasprotnikom v strah in našim prijateljem v veselje. Odkar se je slovensko kat.-politično društvo na Koroškem začelo postavljati bolj na narodno podlago in goji tudi narodno vprašanje in narodni napredek, videti je zopet po celem Koroškem veselejše gibanje. To se je posebno pokazalo pri zadnjih deželnozborskih volitvah, kjer so koroški Slovenci nastopili popolnoma edino za svoje kandidate.

Poglejmo najprej volitve v splošni kuriji! Pri volitvah pred 6. leti Slovenci takorekoč v poštev niso prišli. Sedaj pa so nastopili s tako silo, da se je vlada kar začudila. Najbolj pa so bili presenečeni in prestrašeni nasprotniki sami.

Volilni okraj Podjunska dolina, katero so Nemci seveda nalašč zvezali z mestom Celovec, ker so mislili, da na ta način nikdar ne bo nevarnosti, da bi se ga Nemcem moglo iztrgati. Oropati so torej hoteli ne samo dolino poslance, ampak tudi kmetstvo prebivalstvo s tem, da so pridružili mesto Celovec, ki se seveda posebno v zadnjem času precej razširja in veča. Prav peklensko so računali s tem, da se mesto hitreje razvija kot dežela in da je v mestu vedno več prebivalstva, dočim na deželi prebivalstvo ne raste tako hitro, tem manj, ker gre mnogo ljudi v mesto.

Toda ta račun je bil v redu samo pri prvi volitvi. Že sedaj bi bili skoraj pravica in slovenska zavednost zmagali. Pri prvi volitvi je dobil slovenski kandidat Grafenauer celih 180 glasov več kakor nemškonacionalni in nemškutarski kandidat dr. Metnitz. Lahko pa trdimo, da bi bili Slovenci že pri prvih volitvah zmagali, ako bi nam bilo vreme količkaj naklonjeno. Tako pa naši najbolj zavedni kmetje v

goratih krajih niso mogli k volitvi, ker jim je sneg branil iti od doma. Na dan volitve je bilo vreme jako slabo, tako da je moralo več sto volilcev doma ostati. Vrhutega sta bila na dan volitve dva sejma, in sicer v Celovcu in Velikovcu. Mnogo naših kmetov je bilo primoranih iti na sejm, kjer so morali različne stvari prodajati ali nakupovati. Tudi ta dva sejma sta torej jako mnogo škodovala.

Najboljši dokaz za to je okolnost, da smo tri dni pozneje pri ožji volitvi med Grafenauerjem in Metnitzem dobili kar za 1000 glasov več. Gotovo pa bi bili pri lepem vremenu že pri prvi volitvi dobili še več glasov, kakor pri drugi, tako, da bi bil Grafenauer takoj zmagal.

Nemci sicer niso mislili, da dobi Grafenauer toliko glasov. Iz previdnosti pa so se zvezali že prej s socialnimi demokrati, da bi jim pri kaki ožji volitvi pomagali tudi ti. Naši nemškutarji, ki se vedno hvalijo, kako so vneti za kmeta, so volili kapitalista in zastopnika mesta, dr. Metnitza, od katerega so pravili plakati v Celovcu, kako da je vnet za mesto Celovec. Naši nemški nacionalci, ki imajo vedno usta polna, kadar se gre za vprašanje, kdo več stori za kmeta, so podali roko socialnim demokratom in se zvezali z ljudmi, ki so največji sovražniki kmetov in posebno največji sovražniki slovenskih kmetov, ker socialni demokrati na Koroškem se še nikdar niso pokazali Slovincem pravične. Samo na ta način je bilo mogoče nemškemu mestnemu kapitalistu zmagati nad delavnimi in pridnimi slovenskim poslancem Grafenauerjem.

To je seveda samo zmaga na papirju, v resnici pa je tak poraz, da bolj sramoten ne more biti. V resnici so nemškutarji v zvezi s socialnimi demokrati v ožjih volitvah v tem okraju prav hudo tepeni, kar bi se bilo pokazalo tudi v številkah, če bi nasprotnikom ne bil pomagal sneg in sejm.

Tudi v Rožni dolini, katero so Nemci seveda nalašč zvezali z beljasko okolico, je dobil slovenski delavec toliko glasov, da vlada kar ni mogla verjeti, da Slovenci v Rožni dolini tako napredujemo. Tukaj pa so se naši nemškutarji pokazali v posebno lepi luči. V začetku so agitirali po

celi Rožni dolini za svojega nadučitelja Bruggerja in obetali našim kmetom zlato gradovo. Ko so pa prišli v ožjo volitev s socialnim demokratom, so izdali svoje kmete s tem, da je nemškonacionalni kandidat naenkrat izjavil, da ne kandidira in da prepusti mandat socialnemu demokratu.

To je bilo seveda dogovorjeno že pred volitvijo. Toda nemški komando v Celovcu je imel vse nemškutarje na deželi za norca in jih je poslal najprej v boj za nemškonacionalnega kandidata Bruggerja, potem pa jih je sramotno zapustil in dal mandat socialnim demokratom samo zaradi tega, da so socialni demokrati pomagali Metnitzu do zmage.

Nam Slovincem v Rožni dolini to ne škoduje ničesar, kajti nemški nacionalci Brugger je ravno tako naš sovražnik, kakor pa nemškonacionalni socialni demokrat Eich, ki se za svoje slovenske volilce ni nikdar brigal in ki ima ravno tiste navade kakor beljaski hajlovci. Toda našim nemškutarskim kmetom v Rožni dolini se zdaj lahko smeje vsak vol, ker se jih je tako vleklo za nos.

V drugih volilnih okrajih smo bili tudi častno zastopani, tako, da lahko rečemo, da smo v splošnih volilnih okrajih pokazali jako lep napredek, na katerega smo lahko ponosni, tembolj, ker nasprotniki vkljub svojim zmagam niso veseli, in če še toliko vpijejo in pijejo. Ta naš napredek naj nam bo v izpodbudo in dokaz, da nam ni treba obupati. Če nastopamo složno in edino, smo Slovenci na Koroškem sila, katera se ne da premagati. Zato kličemo svojim nasprotnikom že sedaj: na svidenje pri prihodnjih volitvah!

Želimo pa, da bi to gibanje, ki se je sedaj zopet pomladilo, trajalo naprej in da bi se Slovenci povsod zavedali svoje narodne moči.

Volitve v kmečkih občinah na Koroškem.

Tudi v kmečkih občinah smo dosegli lepo zmago. Ne samo da je bil izvoljen Grafenauer z ogromno večino, dočim je dobil g. Leopold Pristov, katerega so nemškutarji pregovorili v zadnjem hipu, da je nastopil kot nasprotni kandidat, jako malo glasov, zmagali smo tudi v okraju Veli-

PODLISTEK.

Zvestoba in nezvestoba v ptičjem zakonu.

Po prof. dr. L. Büchnerju spisal M.

Ljubezen — lepa beseda, katera zbudi s svojim čarobnim žarkom v nezasledni globočini človeškega srca celo trumo najplemenitejših, najkrepkejših čustev in občutkov! Kaj bi bilo naše bivanje brez tebe, ti vladarica narave in človeštva? Ljubezen je, ki družijo in veže srca, zedinjuje duše, provzroča in vzdržuje valovito, vsak trenutek se predrugačujoče življenje ponavlja se pri tisočih in tisočih bitjih na površju našega planeta. Ljubezen je vdahnila človeškemu rodu življenje in jo vzdržuje; ljubezen provzroča njega prenovitev od roda do roda, vedno zboljšanje in popolnitev. Brez ljubezni bi tudi srca pretresujoči umotvorili pesnikov in drugih umetnikov ostali brez vpliva med človeštvom, kajti manjkalo bi jim nebeškega kinča. Ljubezen je, ki obdava umotvoré z nevenljivim vencem lepote; nikoli ni mogel umetnik tako ganiti srca, kakor to zahteva umetnost, ako ni bilo njegovo srce polno vstvarjajoče ljubezni. Že v sv. pismu stoji: „In ako bi govoril

v človeškem in angeljskem jeziku, imel pa ne ljubezni, bil bi kakor doneča ruda in zveneči kraguljec. In ko bi znal prorokovati ter vedel vse tajnosti, imel vse spoznanje, manjkalo bi mu pa ljubezni, bil bi nič.“ Kristus je priporočal svojim vernikom kot prvo zapoved: „Ljubite se med seboj“ in „Kdor je veliko ljubil, temu bo veliko odpuščeno“. V človeku in po človeku se je razvila ljubezen do najvišje moči in do največjega pomena, kajti tudi medsebojno dopadenje spolov je doseglo pri njem najvišjo stopinjo. A tudi najčistejša in najplemenitejša ljubezen je vobče v zvezi s telesnim nagonom, kar privede človeško ljubezen v tesno zvezo z živalsko. Resnica je, da živalim primanjkuje čustev in občutkov. Toda nagoni, ki delajo človeško življenje tako različno in vzbudljivo, se nabajajo tudi pri živalih. Ljubezen in zaljubljenost, ljubkovanje, zakonsko in družinsko življenje, otroška in materna ljubezen, ljubezen staršev je pri živalih skoraj ravno tako razvita, kakor vzvišena in nesebična ljubezen človeka.

Ljubezni sledi zakon, zakonsko življenje, katero pa skoraj ne zaostaja za človekom glede srčnosti soprogov in otroške ljubezni, kakor sploh glede vseh zakonskih čednosti. Seveda tudi ne zaostaja

za njegovem zakonskem prepričanju in kreganju, za nezvestobo, prešestovanjem in nenravnostjo, za jezo, ljubosumnostjo in tekmovanjem. Toda vobče prevladuje srečni zakon in s tem v zvezi rastoča ljubezen. Ni treba pa si misliti, da je morda živalska družitev zgolj samo zavolj spolnega občevanja! Ne, dvojico veže nek poseben čut, kajti spolno občevati bi mogla tudi izven zakona. S posebnimi čednostmi zakonskega življenja je obdarjeno pleme ptič, tako da se more ptičji zakon smatrati naravnost kot ideal živalskega zakona. Naravoslovec Brehm imenuje ptičji zakon najzvestejši vseh zakonov, katerega večkrat razveže le smrt, srečen in brezmadežen ter od človeštva posnemanja vreden. „Naj se soproga postarata, njuna ljubezen se ne postara, ampak ostane vedno mlada; zalije se vsako vigré z oljem, da plamen ne ugasne; nežnost in ljubkovanje obeh soprogov ostane tudi pri najdaljšem zakonu enaka. Skratka, ptičji zakoni so najzvestejši in najprijetnejši med živali, kolikor jih je!“ Združena dvojica ostane skupaj skozi vse življenje in le redkokrat se zgodi, da eden ali drugi zavrže postave sklenjenega zakona, čeravno se potika vedno precejšnje število samcev okoli, ki izkušajo zapeljati zveste zakonske ptičje žene kakor kažejo naslednji dogodki:

kovec-Dobrla ves, kjer je bil izvoljen Slovence Ellersdorfer z večino nad 200 glasov. Tukaj smo torej pridobili nov okraj in novo poslansko mesto, katerega ne bomo izgubili, če količkaj ostanemo na straži...

V drugih okrajih, in sicer Celovec okolica-Borovlje, v okraju Trbiž-Podkloster in v okraju Beljak-Rožek smo tudi dobili častno število glasov.

Na tem mestu pa moramo pibiti, kako so nasprotniki delali. Posebno se je pobijalo naše kandidate z grdo lažjo, da hočejo Koroško priklopiti kranjski deželi, vse skupaj pa k Hrvaški in Srbiji. Obenem se je seveda govorilo, da je kranjska dežela strašno zadolžena in ravnotako Hrvaška in da bo morala Koroška seveda tudi prevzeti te dolgove. Na tak, ne samo grozno neumni, ampak tudi nesramni način se je hujskalo tiste volilce, ki so še nezavedni in ki radi verujejo to, kar jim gosпода pripoveduje.

Da, še hujše: Proti Grafenauerju se je agitiralo na primer z lažjo, da je vzdignil več stotisoč denarja na Kranjskem in ga je poslal na Srbsko. Ker so naši ljudje precej patrijotični in se je govorilo ravno v tem času, da bodo morali naši fantje na vojsko proti Srbom, je umejno, kako je to razdražilo nekatere ljudi. Take laži je trosil okoli celo neki župan v celovski okolici. Seveda je to zbegalo vsaj nekatere volilce, tako da so v zadnjem trenutku ali odpadli, ali pa ostali doma. Laž, sila in denar, to so bila sredstva, s katerimi so delali naši nasprotniki in s katerimi so zmagali v prvi vrsti v splošni kuriji.

Toda taka sredstva so mogoče domala samo še sedaj, prihodnjič pa ne bodo več. Skrbeli bomo, da bo vse naše ljudstvo spoznalo te grde nemčurske laži. Skrbeli bomo, da bo ljudstvo izvedelo, da tak napredek, ki dela z lažmi, sirovostjo, z žganjem in pivom, ni noben napredek, ampak najhujše nazadovanje, katerega zdravo slovensko ljudstvo ne potrebuje.

Slovensko ljudstvo bo pa tudi izvedelo, kako so se nasprotni kandidatje in nasprotniki sploh obnašali v narodnem oziru. V mestih so se trkali na svoje prsi in kričali, kaki Nemci da so in kako hočejo nastopiti proti Slovincem. Na deželi pa so takoj obrnili svoj plašč in pokazali Slovincem prijazno lice. V Grabštajnu in okolici so nasprotniki celo trdili, da je dr. Metnitz slovenskega pokolenja, da zna dobro slovenski in da še nikdar ni nastopil proti Slovincem.

In ravno dr. Metnitz je naš najhujši sovražnik, ki nam je vedno pri vsaki priliki nasproten in noče priznati slovenskemu jeziku nobene pravice. On seveda slovenskega čisto nič ne zna in se tudi ne potrudi, da bi kaj znal. Misli si pač: saj so nekateri slovenski kmetje tako neumni, da pridejo k meni, četudi jih ne razumem.

Tudi za to hinavstvo bodo naši ljudje izvedeli in upamo, da se bodo sčasoma odprle oči tudi tistim, ki našim nasprotnikom verjamejo še vse, kar trdijo. Mi smo za napredovanje vseh stanov in moramo kot Slovenci gledati na to, da se Slovincem dobro godi in da pridejo Slovenci naprej. V tem znamenju bomo konečno zmagali!

V gostilniški sobi neke pivovarne šleziškega mesteca sta gnezdili lastovki, ne da bi jih motil hrup gostilniškega življenja. Pri zapiranju in odpiranju vrat pa sta švigali tja insem. Pivovarnar, katerega sta zanimali živalici, jih opazuje ter vidi nekega dne prileteti samca v družbi tuje samice k gnezdju, kar je seveda pravo soprogo razsrdilo in spravilo k boju. Ker je pa ta zanj nesrečno končal, ji je hotel pivovarnar pomagati iz zadrege, hoteč vjeti tujko ter jo spustiti na prosto. Zmotoma pa vjame staro samico, katera zopet hitro zleti k gnezdju ter jo tako hrabro brani, da je bila nova dvojica prisiljena začeti novo stavbo blizu starega gnezda. Zapuščena samica pa je gledala žalostno to življenje in zapuščala svoj dom od zdaj naprej le redkokrat za trenutek, kadar nove dvojice ni bilo navzoče. Druge lastovice so se zdajpazdaj pokazale, da bi si žalostno stanje ogledale. Samozavest, ki je vodila zapuščeno ženo nekaj dni pri samotarenju, pa jo je zapuščala počasi. Nova ženica jo je začela zopet zbadati ter jo tako grdo obdelovala, da je popolnoma premagana morala zbežati čez gnezdo in iz hiše, nakar sta zmagovalca popustila novo stavbo in se vrnila na staro gnezdo. Nova gospodinja pa je znesla hitro potem jajca.

Dalje prih.

Dopisi.

Borovlje. (Nemškutarske lumparije.) Vsak človek, ki ima le malo poštenosti še v sebi, bi se sramoval tega, kar počenjajo naši nemčurski poštenjakoviči pri deželnozborskih volitvah. Ti ljudje se imenujejo «freiheitlich» in «fortschrittlich», a oni ne vedo, da je le tisti napreden in svobodomiseln, ki pusti svojemu bližnjemu vse tiste pravice, katere hoče imeti za samega sebe. Pri deželnozborskih volitvah so delali z največjimi lumparijami, z lažmi, s strahovanjem volilcev in podkupovanjem. To je njih naprednost. Da pokažemo te ljudi v pravi luči, hočemo povedati samo tole: v volilni imenik so zapisali mnogo privandranih tujcev, ki so komaj pol leta v Borovljah, a izpustili so mnogo naših, ki so rojeni Borovljanci in so vedno v Borovljah. Izpustili so najstarejšega borovskega davkoplačevalca, ki je že deloval v borovškem občinskem odboru, predno so bili borovski nacelniki na svetu, ki je v svojem življenju že več delal in več zaslužil, kakor dvajset nemškutarjev; ukradli so torej možu, pred katerim mora vsak Borovljanec klobuk vzeti z glave, pravico voliti, a dali so jo mlademu učitelju, ki še ni celo leto v Borovljah in ki je znan samo radi tega, ker je oklofutal nekega šolarja radi besede «živijo». Predolgo bi trajalo, ako bi še natančno pisali, kako je letal nadučitelj Kristernik kakor kak vajenec ali «lerhub» «po šaftih», ali kako je ponujal Terbežar svoje konje. Mi samo rečemo: to so nemškutarske šmucarije, katerih ne najdeš na celam svetu.

Vellkovec. V našem okraju vlada veliko veselje, ker je zmagal naš kandidat Ellersdorfer. Nič ni pomagalo, da je takozvani «zeleni» Rösch, ki ni nič drugega, kot nemško-nacijonalni gospod, s pomočjo nekaterih učiteljev lovil naše kmete. Izvoljen je naš kmetski kandidat in prijatelj in prepričani smo, da bo ta naše slovenske pravice vedno dobro zastopal v deželnem zboru.

Šmihel nad Pliberkom. Šele sedaj, ko so minule ožje volitve za splošno kurijo, uvidijo naši ljudje, kako moč da so dosegli pri tej volitvi. Po celi Podjurski dolini, kamor prideš, je vsak vesel, da je ta volitev izpadla za nas tako častna. Skoraj bi rekel, da se ljudje že veselijo na prihodnje volitve v splošni kuriji. Povsod slišiš praviti: če morajo tudi vsi od doma, prihodnjič bo zmagal naš kmetski kandidat, pa ne tisti gospod, katerega hočejo Celovčani. Celovčani in rdečkaji so nam zadnjič postavili kandidate. Pa še sedaj bi se jim ne bilo posrečilo, če bi jim ne bil pomagal sneg. Tako govorijo povsod in tudi nasprotnikom se vidi, da dobro vedo, da jim bije zadnja ura. Le tako naprej in zmaga bo naša!

Borovlje. (Umazana konkurenca.) Znano je, da je pri nas nemška posojilnica sezidala veliko hišo, ki je stala veliko denarja. Ljudje so zavoljo tega kar burili po svoj denar, za katerega so se po pravici bali; nemška šparkasa je prišla skoraj na «kant», a nastale sta dve novi, slovenski: ena v Borovljah in ena Rodljubeljem. Pri nemški šparkasi radi tega vedno bolj poka, posebno ker ona velika hiša ne nese mnogo, kajti v njih gostilno zahajajo samo znani borovski nemškutarji. Da temu odpomore, je prišel visoki gospod na Kobli na novo idejo: treba je povzdigniti dohodke gostilne z umazano konkurenco proti Justovemu hotelu. Že prej, ko je še oče Just imel hotel, delal je župan Ogris proti temu hotelu. Kako, to razvidimo iz sledečega: Enkrat je bilo streljanje na strelišču na Dobravi, katerega se je udeležilo mnogo tujcev, ki so prenočevali v Justovem hotelu. Neki odličen gost je ukazal g. Justu, naj pošlje ob dvanajsti uri z vozom po njega na Dobravo, da se pripelje v njegov hotel k južini. Ko pa je prišel res voz po onega gosta, zaukazal je župan Ogris hlapcu, naj pelje v Borovljah neznanega gosta v «Rosentalerhof» in ne v Justov hotel. — Zdaj je prevzel mladi Just očetov hotel in vsi ljudje so mislili, da bo oni umazani konkurenci vendar enkrat konec, ker je mladi Just sam pristaš Ogrizove stranke. A tudi to ni nič pomagalo. Borovski Dienstmann ali postrešček je odvrčal ljudi od Justovega hotela in pri tem napadal mladega Justa vsega spoštovanja vredno ženo. Ko mladi Just to izve, pokliče postreščka k sebi; ta mu pove, da mu je neka visoka glava na Kobli ukazala tako. Nato vpraša Just visoko glavo ali je res ukazala tako postreščku. Visoka glava pravi, da ne. Na to reče Just visoki glavi, naj pride ob gotovi uri s postreščkom v občinsko sobo; on, Just, hoče priti tudi in pripeljati s seboj ono

osebo, katero je odvrčal postrešček od njegove gostilne, in vprašati hoče postreščka pred «visoko glavo», ali je res visoka glava mu ukazala agitirati proti njemu. A ko je prišel ob gotovi uri mladi Just v občinsko sobo, ni bilo ne «visoke glave» iz Koble, ne postreščka. Na to je tožil mladi Just postreščka in ta je moral v luknjo! — Tako zdaj pa sodite sami, kar je Vas še poštenih ljudi v Borovljah in ki še ne kličite na kolenih pred «visoko glavo» na Kobli.

Pliberška okolica. (Obračun z dr. Metnitzem.) Slučajno sem bil v Celovcu, ko je bilo tam vse polno nemških plakatov, na katerih je stalo, da naj volijo Celovčani dr. Metnitza. Trdilo se je, da je dr. Metnitz že storil mnogo dobrega za mesto. Bržkone so ga zato priporočali tudi naši nemškutarji nam kmetom! Bral sem pa tudi plakate, kjer je stalo, da morajo Celovčani nastopiti proti črni laži in voliti Metnitza, to se pravi, da je Grafenauer zastopnik laži. Ali se ne sramujete, gosp. doktor, da ste na tak način delali za svojo osebo? Zakaj pa niste povedali, kaj se je Grafenauer lagal, ali kaj je storil slabega v deželnem zboru? Jaz mislim po svoji havadni pameti, da so Vaši plakati lagali in da ste Vi z lažmi dosegli svojo izvolitev. Ali res niste mogli dobiti drugega mandata po celi koroški deželi, kakor da ste mandat odjedli nam kmetom v Podjurski dolini. Če ste že hoteli po vsej sili priti v deželni zbor, saj ste se lahko pustili voliti od mesta Celovec v mestni kuriji ali pa kje med nemškimi kmeti. Toda Vi ste pokazali svojo prijaznost nam slovenskim kmetom s tem, da ste nam vzeli ta kmetski mandat in ste poklicali zato celo socijalne demokrate na pomoč. Sram Vas bodi! Mi kmetje smo toliko pametni, da vemo, da ne morejo biti vsi ljudje enakih misli. Če ste pa Vi mestni zastopnik, kaj pa silite med nas kmete in zmerjate našega poslanca? Ali veste, kake pijane barabe so se vozile po mestu Celovec in kako so vlekli mestne volilce skupaj? In gorje tistemu, ki ni hotel iti! Ozmerjali so ga fjakarji in postreščki, in hočeš nočeš je moral iti na volišče. Na magistratu so delili take glasovnice, kjer je bilo ime dr. Metnitza že tiskano. Ali je to pošteno, gospod doktor? Kje je torej laž in poštenost in kje je ni? Pa tudi z denarjem se nam je ukradlo to poslansko mesto. Dva socijalna demokrata sta se na trgu pogovarjala zaradi volitev in eden je rekel drugemu: «Pojdi vendar volit, saj dobiš par «zeksijev», če nimaš časa, saj so drugi tudi dobili.» Torej z «zeksiji» so se kupili glasovi ubogih delavcev, da so Vas volili. Ali je to pošteno? Mislim, da ne. Zato pa bomo tudi mi podjurski kmetje malo drugače nastopali. Mi Vas poznamo kot našega najhujšega sovražnika, ki celi dolini ne privoščijo domačega kmečkega zastopnika. Kadar pa pride kak kmet v Vašo pisarno, ste pa prav zadovoljni. Mi tudi vemo, da je Vaš kompanjon dr. Knapitsch, ki je ravnotako hud Nemec kakor Vi in ki je v neki pravdi z dr. Brejcem trdil, da ne zastopi slovenskega jezika. Še enega mladega gospoda imate v Vaši pisarni, ki tudi ne zna nič slovenskega. Če vi nočete poznati naših pravic in nas tako sovražite, potem se bodo tudi naši ljudje vprašali, če je dobro, da gredo k Vam ali pa k dr. Knapitschu. Taki sovražniki nam tudi v pravih ne bodo pomagali. Vaši listi zmerjajo vedno čez naše slovenske zastopnike in branijo Nemcem hoditi k njim. Hodili pa bomo mi Slovenci rajše k našim ljudem, kakor pa da bi nosili denar v pisarno ljudem, ki nas nočejo videti in nam še poslanca ne privoščijo. Zapomnite pa si, da Vam prihodnjič ne bosta pomagala več ne laž, ne denar!

Svetna vas. Velecenjeni gospod urednik! Vi me vprašate, kaj pomenijo v zadnjem «Korošču» besede «Pevcarjev Jozej» in «gazda» in pravite, da nekateri teh besed ne morejo razumeti. Povem Vam, da je to že lahko mogoče zaradi tega, ker ste napravili majhno napako. Namesto «Pevcarjev Jozej» bi morali pisati «Pevcarjev Tonej». «Pevcarje» imenujemo pri nas tiste ljudi, katerim je študiranje ostalo v krofu in pa take, ki mislijo, da so strašanski pametni in hočejo biti več kot drugi. Takim «pevcarjem» pa se zgodi včas, da jim kažejo drugi ljudje za hrbtom roge. Takih «pevcarjev» pošten človek ne mara. Največ «pevcarjev» je med nemškutarji, zaradi tega pa se jih tudi Slovenci izogibajo. — Drugih novic pri nas ni, kakor da se naši nemškutarji sramujejo, da jih je gospoda v Celovcu imela tako za norca. Najprej

so jim namreč ti gospodje komandirali, da morajo voliti učitelja in so rekli: ta je kmečki prijatelj. Potem so pa naenkrat rekli, da morajo voliti socialnega demokrata. So pač »pevcarji« naša nemškutarji, pri »Pevcarjevem Toneju« se pa shajajo. — Zima je bila tudi pri nas huda, in »zecu« se je godila slaba, ker ga kmetje ne marajo. To ve tudi »Pevcarjev Tonej«. — »Gazda« to pa je nekdo, ki bi rad imel »hof«, bi rad bil Nemec, čeravno ni in ima Hrvatice za ženo. Zato se pa prileže takemu gospodu hrvaško ime »kučegazda« ali pa »gazda«. Pozdravlja Vas Kapelčan.

Borovlje. (Niso ušvatali.) Kdo? Česa? Nasi visokoučeni in bistroumni podrepniki župana Ogriza namreč niso ušvatali debelih in kosmatih laži, ktere so trosili med ljudstvo pri deželnožborskih volitvah razni lažniki. Slovenci so posodili Srbom 20 milijonov za vojsko proti nam! Slovenci hočejo imeti svojega kralja! Za božjo voljo, vprašamo Vas, cenjeni borovski nemško-nacionalni Slovenci: Ali Vas ne morejo imeti za čisto navadne norce tisti ljudje, ki od Vas pričakujejo, da boste verjeli kaj takega. Če bi Vam kdo natvezel, da hočejo Slovenci Trnjakovega Jozlja za svojega kralja izvoliti, ker zna dobro sukati sabljo in še bolj piti šampanjec, bi morebiti tudi verjeli! Sicer pa brez zamere!

Svetovna politika.

Avstrijska zbornica je sprejela zakon o poddržavljenju železnic. Na seji klubskih načelnikov se je sklenilo, dovoliti vladi, da sme na podlagi pooblastilnega zakona skleniti trgovinske pogodbe z balkanskimi državami.

Bivši poljski minister-rojak grof **Dzięduszycki** je nenadoma umrl. Zadel ga je srčna kap.

Dnevni barona Aehrenthala so baje šteti. Govori se, da odstopijo vsi trije skupni ministri, Aehrenthal, Burian in Schönauich, ko se izjasni položaj. Kot naslednika barona Aehrenthala imenujejo bivšega ogrskega ministrskega predsednika Kolomona Szella, sedanjega guvernerja ogrske hipotekarne banke. Poleg Szella pa pridejo kot kandidatje za to mesto v poštev sedanji ogrski ministrski predsednik dr. Wekerle, ogrski minister notranjih del grof Andrassy in grof Zichy, zaupnik prestolonaslednika nadvojvode Frana Ferdinanda. Dasi vlada glede na osebo še negotovost, je gotovo, da bo Aehrenthalov naslednik Madžar.

Zastopniki ogrskega ministerstva so odpotovali na Dunaj, da se udeleže skupne ministrske seje, na kateri se bo razpravljalo o carinskih pogodbah, predvsem o trgovinski pogodbi s Srbijo.

V Pragi so bile v nedeljo zopet demonstracije. Na Vaclavskem trgu je nastopilo številno orožništvo, ki je z bajoneti razgnalo množico. Aretiranih je bilo 20 oseb. Nadalje je policija izvršila mnogo hišnih preiskav baje zaradi protimilitaristične agitacije. Narodno-socialni urednik »Českega Slova« Špatny in neki Hatina sta bila na podlagi spisov, ki so jih našli pri njih, aretirana. Tudi po deželi se je izvršilo več hišnih preiskav in aretacij.

Tolstoj je v Jasni Poljani nevarno obolel, tako da se zdravniki boje katastrofe.

Ruski prometni minister knez Hilkov je umrl.

Izvolakij je baje prišel v nemilost pri carju in bo demisioniral. Časopisje ga ostro napada.

Japonska vlada je baje nameravala zasesti vzhodno Sibirijo, če bi bila v Evropi izbruhnila vojna in če bi se bila Rusija vmešala. Aehrenthala dolže, da je Japonce naščuval proti Rusiji.

Razmere v Perziji so od dne do dne bolj zamotane. Mnogo begunov se je skrilo pred šahovimi četami v mohamedanskem svetišču Šah Abdul Azim; šahovi ljudje so jih pa tudi tam pomorili. Vsled tega je nastal velik strah med onimi, ki so pobegnili v turško poslaništvo. Turški poslanik je brzojavil v Carigrad, naj se pripravijo turške čete, da odkorakajo v Teheran, če bi poslaništvo potrebovalo varstva.

Vojna s Srbijo?

Dosle so doslej sledeče vesti:

Prestolonaslednik Jurij je poslal Novakoviću sledeče pismo:

»Vsled raznih o smrti mojega komornika Kolakovića razširjenih vesti, proti katerim se ni nastopilo na noben način, se odrekam vseh posebnih pravic, ki mi jih daje ustava. Sočasno izjavljam, da se bom tudi nadalje trudil, služiti domovini kot navaden vojak in meščan.«

Druga brzojavka se glasi:

Vest, da se je princ Jurij odrekel nasledstvu na prestolu, se potrjuje. V petek popoldne je ministrski svet nadalje sklepal o tem koraku prestolonaslednika. Kraljevičev odstop ni posledica njegove lastne volje, temveč se je zgodil pod pritiskom Anglije in Rusije. Iz Carjevega

imetka bo dobival 60.000 rubljev letne apanaže, vrhutega se poplačajo njegovi znatni dolgi.

Vsled vesti o umoru Kolakovića je kralj Peter poklical Jurja k sebi in zahteval, da se odpove nasledništvu na prestolu na korist svojemu bratu Aleksandru. Jurij se je branil, končno je pa spoznal, da se mora vdati.

Razburjenje v Belem gradu je velikansko. Vsi treznejši elementi sodijo, da se napravi zdaj kmalu mir z Avstrijo.

Ruski ministrski svet je pod carjevim predsedstvom sklenil, da se Rusija nikakor ne vmešava, če izbruhne vojna med Srbijo in Avstrijo. Sodi se, da je ta odločni sklep močno vplival na preobrat v Belem gradu.

»Corriere d' Italia« javlja, da se je med Avstrijo in Rusijo obnovil mürzsteski dogovor in da je vsled tega Rusija pozvala Srbijo, naj takoj izvrši razoroženje.

O seji skupštine, na kateri se je sankcionirala odpoved Jurja, se poroča:

Zanimanje za sejo je bilo velikansko; ker so se po mestu raznašale vsakovrstne govornice, so se pričakovali senzacionalni dogodki, o katerih se je ugibalo na vse strani. Galerije se bile kmalu natlačene. V časnikarski loži se je živahno debatiralo o predstojećih dogodkih. Ko se je pričela seja, so se najprej čitale vloge, česar ni takorekoč nihče poslušal. Nato je predsednik Jovanović naznanil, da ga je ministrski predsednik Novaković obvestil o odpovedi prestolonaslednika in naprosil, da postavi to zadevo na dnevni red. V tem so prišli v dvorano vsi ministri. Ministrski predsednik Novaković prečita pismo, s katerim se prestolonaslednik odpoveduje pravicam do prestola, nadalje zapisnik o včerajšnjem ministrskem svetu in kraljevo lastnoročno pismo predsedniku ministrov, s katerim kralj konstatira odpoved in izraža željo, da bi princa Aleksandra proglasil za prestolonaslednika.

Med čitanjem teh listin, ki so jih poslanci poslušali svečano mirno in tiho, zadone iz bližnje cerkve zvonovi. To je na vse navzoče napravilo globok vtis. Predsednik Jovanović pravi, da mora narodna skupština napram tej odpovedi zavzeti svoje stališče, in predlaga, naj vzame skupščina listine, ki jih je prebral ministrski predsednik, na znanje. Z vseh strani odobravajo ta predlog.

Predsednik Jovanović konstatira, da je njegov predlog sprejet. Poslanec Marković zakliče: To je protustavno! Skupščina ne sme tega vprašanja na tak način rešiti!

Predsednik izjavlja, da poslanec Marković nima besede. Stvar je rešena.

Poslanec Marković pravi, da ne bo govoril, ker mu predsednik ne dovoli besede. Postopanje skupščine je protustavno. Zadovoljuje se s tem, da konstatira.

Zbornica preide na dnevni red. Občinstvo zapušča galerijo in — gleda debelo, ker so izostale pričakovane senzacije.

»Samouprava« objavlja sledeči razglas kralja Petra:

»Srbskemu narodu!

Moj sin, princ Gjorgje, dosedaj prestolonaslednik, je imel povoda, izraziti svojo nepreklicno voljo, da se odpove svojim pravicam in prednostim kot prestolonaslednik, ki so mu šle po ustavi kot mojemu prvemu sinu. Vsled tega sem se posvetoval v navzočnosti predsedništva skupščine in predsednikov državnega in kasacijskega dvora, z ministrskim svetom in sklenil, da sprejemam odpoved prestolonaslednika in da podelim njegove pravice in predprave s pravicami prvorojenstva v soglasju z ustavo svojemu drugorojenemu sinu, kraljeviču Aleksandru, ki ga s tem proglašam za dediča svojega prestola. Ko to naznanjam srbskemu narodu, prosim blagoslov božji svoji kraljevski rodovini in vsem dragim podanikom. Peter.« — Proglas so podpisali vsi ministri.

»Jugoslovanska korespondenca« poroča iz Belgrada, da se vrše med srbsko vlado in kraljem Petrom pogajanja, da bi se kralj Peter odpovedal prestolu vsled neuspeha v zunanji politiki. To je tembolj verjetno, ker so vsi poslanci skupštine dobili poziv, da naj ostanejo v Belemgradu, ker stoji domovina pred važnimi dogodki.

Sploh prihajajo iz Srbije različne kolikortoliko čudne vesti. Belgrajski listi ostro napadajo dinastijo. Neki list prinaša z debelimi črkami članek z napisom: »Volili bodemo kralja« ter pravi: Kdor je nesposoben, naj gre. Listi, ki so še pred dnevi pisali za prestolonaslednika, ga sedaj napadajo. »Stampa« pravi, da je v rokah oderuhov. Sumljivo je, ker listi nič ne omenjajo naslednika v prestolonasledstvu, princa Aleksandra. Vse je namreč za to, da postane prestolonaslednik sin kralja ega brata princa Arzena, princ Pavel, ki je po Belemgradu splošno znan in »sposoben«. Ne bi bilo nič čudnega, če pride vest, da se je Aleksander na korist princu Pavlu odpovedal prestolu.

Vojaštvo v Belemgradu je baje silno razburjeno, ker se je kraljevič Jurij definitivno odpovedal pravicam prestola. Tudi iz notranjosti prihajajo vznemirajoče vesti. Bati se je, da izbruhne revolucija. Govori se, da je dinastija Karagjorgjevičev v nevarnosti. Nekaj poslancev namerava predlagati v narodni skupščini, da bi se Srbija proglasila za voljno kraljestvo.

V Zemunu je razširjena govornica, da dobiva princ Aleksander mnogo pretilnih pisem, gotovo iz bojne stranke. Obljubljajo mu smrt, če sprejme prestolonasledstvo in ne stori vsega, da bi preprečil padeč svojega brata,

V nasprotju s temi vestmi se poroča iz Belgrada, da je končna rešitev prestolonaslednikovega odstopa v vseh političnih krogih vzbudila veliko zadovoljstvo, tembolj, ker se je bilo še vedno bati, da bo kraljevič Jurij pod vplivom vojaških krogov preklkal svojo abdikacijo. Nedeljski listi poročajo, da je kraljevič Jurij nasproti vsem osebam — tudi nasproti Pašiću — kategorično izjavil, da ostane pri svojem sklepu, ki ga je prej dobro premislil. Njegova neovrgljiva namera je, da v najkrajšem času zapusti Srbijo, ker ve, da je to za blagor domovine, ki jo zelo ljubi, nujno potrebno.

Gibanje proti Karagjorgjevičevu narašča, čeprav si nezadovoljnosti ne upajo na dan. Veliko častnikov in precejšen del inteligence zavrača vso odgovornost za neizmerno ponižanje Srbije v balkanskem konfliktu na kralja Petra in na člane »Slovanskega juga«. Obstaja celo stranka, — ki propagira po različnih več ali manj vplivnih osebah misel, da bi Avstrija Srbijo v slučaju revolucije okupirala, Karagjorgjeviče in zarotnike pregnala in poskrbela za novo, pošteno dinastijo.

Našim rodbinam priporočamo
Kolinsko cikorijo!

Narodne zadeve.

Kakšne so utrakvistične šole na Koroškem? O tem nestvoru v avstrijskem šolstvu se je že dovolj pisalo, le nič dobrega. Edina knjiga v njih je zastareli pedagoško in metodiško nerabni Preschernov abecednik. Toda uradna statistika navaja med utrakvističnimi šolami tudi take, iz katerih je celo ta abecednik pregnan. Taka šola je n. pr. v Tinjah. Učitelji trdi Nemci ali nemško-nacionalni naduteži, knjige vse nemške, a vendar se imenuje šola utrakvistična. Sedaj pa razumi človek božji to Pallovino!

Pod nemškonacionalnim pravosodnim ministrom. Doslej je bilo v navadi ne samo na Koroškem, ampak tudi po drugih slovenskih pokrajinah, da nemški odvetnik, ki ne razume slovenski, za prehod kake slovenske vloge pri sodišču, kateri prevod si je moral oskrbeti, ni dotični stranki, ki je slovensko vlogo vložila, ničesar računal. Sedaj so na Koroškem to spremenili. V neki prizivni zadevi pri c. kr. okr. sod. v Podklostru je prizivatelj vložil priziv v slov. jeziku. Priziv je bil zavrnjen, nasprotni odvetnik pa je postavil v troškovnik tudi znesek 5 K za prevod prizivnega spisa iz slovenščine v nemščino. Prizivno sodišče mu je to tudi priznalo, istotako najvišji sodni dvor. Ta praksa bo sicer v prvi vrsti zadela narodne mlačneže, vendar bo pa delekosežnega pomena, ker nasprotni odvetniki si bod dali prevajati slovenske vloge tudi, če bodo razumeli slovensko. Vsekakor je to nov udarec slov. jeziku na Koroškem. Hochenburgerjevo pest torej že povsod primerno čutimo!

Narodnjaštvo na papirju. »Ko bi S. nič ne bil pisal, a svojega sina slovensko vzgojil, bil bi storil večjo uslugo našemu narodu, kakor jo je z vsemi svojimi spisi« — tako nekako se je izrazil odličen pesnik o nekem slovenskem pisatelju, ki je na papirju obetal Slovanom sijajno bodočnost, a sina vzgojil za nemškega nacionalca. Pesnik, ki je bila vsa Slovenija polna njegove slave in je zatemnil za nekaj časa s svojimi verzi celo Prešerna, je ostavil za seboj potujčeno rodbino. Nekdanji urednik »Slov. Gospodarja«, čegar obširen životopis je prinesel lanski »Dom in svet«, je oče nemškonacionalnega železniškega uradnika, ki nam neizmerno škoduje na jezikovni meji v dravski dolini. Nedavno je preminila v Ljubljani hči slov. pesnika Mihaela Kastelca, izdajateljica »Kranjske Čebelice«; svoje imetje — 36.000 K — je naklonila »Südmarki«. — Z narodnjaštvom na papirju ne rešimo slovenstva. Slovenec se pokaži v dejanju; v srca svojih otrok piši; vanje vdihni ljubezen do našega zatiranega naroda; seznanj jih z našimi vzori in navduši jih zanje! Slovenski narodnjak je tisti, ki svoj zarod ohrani slovenstvu. Vzgoja slovenske dece bodi narodna.

Zbirke krajepisnih imen so v poslednjem času »Matici Slovenski« izročili: g. Fr. Drenik; gg. Iv. Domicelj (tehn.) in Jak. Fatur (bog.) po g. Silv. Domicelju, vodji okr. glav. v Črnomlju, g. naduč. Val. Pulko in gg. dijaki z novomeške gimnazije: Mih. Kambič, Anton in Lovro Klemenčič po g. prof. dr. Šlebingerju; s celovške gimnazije g. prof. dr. Fr. Kotnik in po njem gg. dijaki: Val. Brandstätter, Iv. Lakner, Iv. Marselj, Jak. Mošič, Jak. Rebernik, Zdravko Wigele, Fr. Zeichen; g. uč. Rih. Trebše po g. prof. Koštialu (v Kopru). Odsek za nabiranje krajepisnih imen izreka vsem imenovanim gospodom v imenu »Matičice Slovenske« iskreno zahvalo za njih trud in prizadevanje v njene namene.

Nova podpora za koroško kmetijstvo. Poljedelsko ministrstvo je že lani nakazalo za po suši poškodovane kmetovalce na Koroškem 100.000 K in sedaj zopet 50.000 K.

Koroški Nemci se strašno bojijo naraščanja slovenskega učiteljskega naraščaja na Koroškem. Zalo n. pr. posebno celovške «Freie Stimmen» divje hujskajo proti slovenskim gojencem in gojenkam na učiteljskih.

Deželni proračun za leto 1909. Skupni izdatki so proračunjeni za tekoče leto na 5.679.257 K (vštevši 170.000 K, ki se plačajo kot kupnino za posestvo Litzenhofen) in sicer za deželno zastopstvo in upravo 281.730 K, za javno varstvo in vojaške izdatke 94.121 K, za vzdrževanje in napravo cest 592.133 K, za vodne zgradbe 304.111 K, za železnice 7741 K, za šolstvo 2.744.632 K, za kmetijstvo 265.673 K, za zdravstvo in dobrodelne naprave 1.129.806 K, za razne izdatke 42.014 K in kot stroški za pobiranje proračunane vsote 25.531 K. Skupni dohodki znašajo 812.015 K in sicer iz zdravstva in dobrodelnih naprav (stroški za oskrbo in obresti od ustanov) 407.600 K, dohodki iz šolstva (globe za odsotnost, šolnine, obresti kapitala za rešilni zavod, zavod za gluhoneme in slepe) K 149.500, iz kmetijstva (doneski države, vračanje posojil) 113.700 K, iz proračunanih stroškov za vodne zgradbe (doneski države in sosedov) 99.700 K. Primanjkljaj znaša torej 4.697.242 K in se pokrije sledeče: deželne doklade na direktne davke 2.509.739 K, državni donesek od osebnega davka 89.359 K, šolski doneski iz zapuščin 50.000 K, donesek države iz davka na zganje 677.048 K, davek na pivo 370.000 K, priklada na užitnino od mesa 42.180 K, priklada na užitnino od vina in mošta 289.482 K, davek na privatno vino 110.000 K, donos od lova 30.000 K in takse za lovske kaznice 22.000 K. Deželne doklade na Koroškem znašajo 65 % od direktnih davkov in 60 % od hišnega davka v Celovcu.

Gospodarska vprašanja.

Gospodarsko orodje. Sedaj je čas, da se pregleda vse gospodarsko orodje in da se da popraviti, kar je potrebno popraviti. Kolikokrat se primeri, da se da plug popravljati šele takrat, ko ga je treba že v roke vzeti. Na ta način se zapravi mnogo dragega časa in dela. In tako je tudi z drugim orodjem. Pripravimo si torej potrebno orodje za spomladansko obdelovanje že sedaj, ko je še čas. Sedaj imata tudi kovač in kolar največ časa za taka dela.

Molža pred krmljenjem. Za molžo ni vseeno, kdaj se vrši. Najslabše je, če molzemo med krmljenjem, ker se krava moti in ne da tako rada kakor sicer. Pa tudi za mleko samo ni dobro, ako se poklada med molžo, ker na ta način mleko rado napraši. Najboljše je, če molzemo pred krmljenjem. Krava se na to hitro privadi in se da najraje pomlesti. Jutranja in opoldanska molža naj se vrši vedno pred pokladijem, večerna pa potem, ko smo s pokladijem gotovi.

Kmetijska žitna skladišča na Bavarskem. Na Bavarskem posluje 123 kmetijskih žitnih skladišč. Za l. 1906 jim je bavarska vlada dovolila 183.550 mark podpore in 858.970 mark brezobrestnega posojila. Vsa skladišča oskrbujejo kmetom-članom prodajo žita. To je ena najtežavnejših vrst zadrug. Tako se mnogokje pripeti, da imajo žitna skladišča koncem leta občutno izgubo. Vendar pa uvideva vlada njih veliki pomen in jim naklanja znatno pomoč.

Avstrijske železnice in državno gospodarstvo. Pod tem naslovom je izdal prejšnji železniški minister Wittek brošurico, v kateri obravnava stanje železnic od leta 1897 do 1906. V tem času se je pomnožila mreža državnih železnic od 9.431 kilometrov na samo 13.226 kilometrov, medtem, ko se je mreža drugih železnic pomno-

žila od 17.315 na 21.994 kilometrov. Mnogo bolj je naraščal osebni promet. Na državnih železnicah se je vozilo leta 1897 44, a leta 1906 pa že več kot trikrat toliko, to je 119,47 milijonov ljudi. Na vseh železnicah se je povzdignil osebni promet od 115,69 na 207,1 milijonov. Enako je tudi v blagovnem prometu. Na državnih železnicah je bil narasel blagovni promet od 34,11 na 71,74 milijonov ton, medtem, ko je blagovni promet na ostalih železnicah narasel od 104,92 samo na 144,26 milijonov ton. Glavnica avstrijskih železnic se je v istem času pomnožila od 5226 na 7365 milijonov kron, od teh je odpadlo leta 1906 na državno železnico celih 4295 milijonov. Posebno zanimivo je obrestovanje te glavnice. Obrestovanje glavnice državnih železnic je omahovalo med 2,19 % in 2,80 %, po prikloplitvi erarialnega davka pa med 1,29 % in 3,04 %. Radi tako nizkega obrestovanja so narasli stroški države tako, da je znašala pasiva bilance leta 1907 18.404 milijonov kron, katera pasiva je redno naraščala in dosegla leta 1901 maksimum 43.629 milijonov kron. Od tukaj nadalje je pa hitro upadala in je leta 1906 znašala samo še 4.699 milijonov kron.

Krompir za seme naj se ne kopiči preveč na debelo, ker drugače se ugreje. Bolje je tudi, da se ga hrani v bolj svetlem nego v temnem prostoru, ker požene v slednjem veliko poprej. Ako je pogljal že po zimi, kar se dogaja posebno tedaj, ko se ga hrani v preveč gorkem prostoru, naj se ga prenese takoj v kak zračen prostor. Posebno zgodnji krompir naj se razširi v hladnem prostoru na tenko, kakor se hranijo jabolka, in prenese februarja ali marca v bolj svetel prostor. Kalenja se sicer s tem ne zaduši, vendar pa se s tem pridobi, ker ostanejo kalice bolj kratke in močnejše in kot take niso v škodo. Tak krompir naj se posadi s kalmi vred, ker napravi krompirčke poprej, kakor če se mu je kali odtrgalo ali odlomilo, kar je pri zgodnjem krompirju velikega pomena. Krompir, kateremu se je kali ponovno odlomilo ali pa ima predolge kali, ni mnogo vreden za seme, ker taki gomolji zelo oslabe.

Jajca za valenje, ki se jih je dobilo od drugod in so se vsled tega pretresla, naj se dene v kak hladen prostor in jih pusti počivati najmanj dva dni, da se jajčja vsebina zopet umiri. Nato naj se jih šele podloži pod kokljo, kajti če se jih podloži takoj, ko so dospela na mesto, se jajca slabo izvale.

Krmlite vedno ob gotovih časih! Ako hočemo, da perotnina dobro uspeva, potem je velike važnosti, da se ji poklada krma vedno ob določenih časih. Pri nerednem krmljenju se potika perotnina vedno okoli krmljišča ter je vedno razburjena, vsled česar ji ne tekne tudi najboljše krma. Velike prednosti nudi rejcu redno krmljenje. Raje manj krmiti, a to redno — ob gotovih časih, ker to koristi živalim veliko več, nego obilna krma, pokladana neredno.

Mlekarske zadruge na Ogrskem. Leta 1897 je bilo na Ogrskem vsega skupaj samo 34 mlekarskih zadrug, a po 10 letih, to je leta 1907, jih je bilo že 622 z 59.000 člani, ki so imeli 98.000 krav, od katerih se je tem zadrugam prodalo 80 milijonov litrov mleka, da ga predelajo. Iz tega mleka se je dobilo 2½ milijona kg sirovega masla. Skupni prejemki vseh mlekarskih zadrug so znašali koncem tega leta 9.452.654 K.

Raznoterosti.

Cesarja toži za 600.000 kron lekarnar Janay v Budimepešti. Njegov ded je posodil očetu cesarja, nadvojvodi Francu Karlu, 6000 dukatov. Janay ima od tega podpisano dolžno pismo. Svota z obrestmi in obrestmi od obresti znaša danes 600.000 kron. Tozadevno vlogo je kabinetna pisarna zavrnila. Janay je vložil po odvetniku drugo vlogo.

32 let zaporedoma spala. Švedski listi javljajo, da se je te dni zbudila v Skockholmu neka

Julija Kalsdatter, katera je spala 32 let neprenehoma naprej. V 13. letu je zaspala v težkem spanju, a v 45. letu je zopet prvič odprla oči. V teh 32. letih, kar je spala, so jo hranili na umeten način z masno juho dvakrat na dan. Telo Julije Kalsdatter je jako oslabele. Zdravniki so izjavili, da bo težko ostala pri življenju.

Nek krotilec levov na Nizozemskem je zbežal pred oštevajočo ga boljso polovico v kletko k levom, se zaprl k njim in radostno vzdihnil, da se nahaja med svojimi mirnimi zvermi, ki so mnogo boljše nego huda žena.

Iz Avstrije izgnani grof — poslanec v Italiji. Lani so iz Paterniona na Koroškem izgnali iredentovca grofa Foscarija, ki ima v Paternionu obsirna posestva. Sedaj je grof Foscari z večino 1000 glasov izvoljen v italijansko zbornico.

40 milijonov rubljev je dovolila ruska duma za vojaške priprave in municijo. V tajni seji je pa dovolila 7 milj. 485.000 rubljev za dve leti za izboljšanje baltškega brodogoja.

Protivojaško gibanje na Francoskem. V Toulonu je napadla množica delaycev v arzenalu nekega pomorskega častnika, ker je grajal nekega vojaka radi njegovega obnašanja. Delavci so se dejansko navalili na njega in častnik je moral, predno mu je prišla žandarmerija na pomoč, zbežati pred razljučenimi množico v poslopje generalnega štaba.

Čudna dedščina. V Taonu pri Epinalu v Vogezih so izkopali pred par dnevi ostanke nekega delavca, ko je pretekla najemninska doba za grob. Ta delavec je umrl pred 12 leti. Rekli so, da se je zadušil. Sedaj pa so našli 20 louisdrov in 25 komadov po 10 frankov, katero je bil mož požrl, da bi jih «žalujejoči preostali» ne dobili v roke. Sedaj sta si razdelila to dedščino 2 sinova pokojnikova.

Zanimiva nebesna prikazen se je baje pokazala v Možkanjih pri Ptuj. Pokazala se je nenadoma v zraku trdnjava in sicer tako jasno, da so se razločevale natanko cevi topov in razne zastavice. Videli so vojake, ki so nosili tramove in gradili most. Ta fata morgana je trajala skoro tričetrt ure in povzročila velik strah pred vojsko in križanje mamic za milostno sodbo.

Lovske puške

10 vseh sestav, priznana delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom priporoča 52-17 Prva borovska tovarna orožja
PETER WERNIG
c. in kr. dvorni založnik v Borovljah :: Koroško. Slovenski ceniki brezplačno in poštne prosto.

Epilepsija.

Kdor trpi na božjasti, krču in drugih nervoznih boleznih, zahteva naj knjigo o tem. 52-26 Dobi jo zastonj in poštne prosto v 8
Labudovi lekarni, Frankobrod o. M. (Privil. Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.)

Varstvena znamka:
„SIDRO“

Siniment Capsici comp.

nadomestek za

sidrov - pain - expeller

je vobče priznan kot izvrstno, bolečine tolažeče in odvajalno vmetenje pri prehlajenju i. t. d. Dobi se ga v vseh lekarnah za 80 v, K 1.40 in 2 K. Pri nakupu tega povsod priljubljenega domačega zdravila, naj se vzame le izvirne steklenice in ška lje z našo varstveno znamko „sidro“, kajti potem je gotovo, da se je dobil izvirni izdelek.

Dr. Richterja lekarna pri „zlatega levu“

v Pragi

Elizabetna ulica št. 5, nova.

Razpošiljatev vsak dan.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Akcijski kapital K 2.000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4½%

od dne vloge do dneva vzdiga.

✱ Kolodvorska cesta št. 27. ✱

Zamenjava in eskomptuje!
izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.
Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.
Vinkuluje in devinkuluje vojaške in ženitninske kavcije.
Eskompt in inkasso menic. :: Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spletu.

Turske srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno odplačevanje po K 8— za komad. 1 52—26

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10— za komad.

Prodaja vseh vrst vred papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu